

๔. การจัดเก็บข้อมูลทางวัฒนธรรม (เนื้อหาพร้อมภาพประกอบ) ในระหว่างวันที่ ๑ ต.ค. ๖๖-๓๑ มี.ค.๖๗

เครื่องมือการจัดเก็บข้อมูล ๒๕ ศาสนสถาน

ชื่อ "วัดป่าภัทรปิยาราม"

ที่ตั้ง ตั้งอยู่ตำบลโคกตูม อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

ประวัติความเป็นมา

ซึ่งเดิมทีเป็นเพียงสำนักสงฆ์ ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของอ่างซับเหล็ก อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ของลพบุรี ภายในวัดประกอบด้วยอาคาร สถานที่ ที่พักสงฆ์ ที่พักสำหรับผู้มาปฏิบัติธรรม นอกจากนี้ยังมีถ้ำซึ่งภายในมีพระพุทธรูปปางฉันทสมอ อริยาบถนั่งสมาธิ พระหัตถ์ซ้ายหงายวางบนพระเพลา (ตัก) พระหัตถ์ขวาถือผลสมอ ทางเข้าถ้ำจะมีรอยแกะสลักรูปพระพุทธเจ้ากำลังแสดงธรรม และภายในถ้ำมีการทำสีทองและวาดภาพพุทธประวัติ ลงสีสวยงาม เพื่อเล่าเรื่องความเป็นมาของพระพุทธศาสนา รอบบริเวณด้านในถ้ำ บนยอดเขาของถ้ำจะมีพระพุทธรูปมณีรัตนอมรินทร์สถิตย์ตั้งประดิษฐานอยู่ โดยมีบันไดสำหรับเดินขึ้นไปสักการะ บริเวณนี้สามารถดูวิวทิวทัศน์บริเวณโดยรอบได้ ทางเข้าวัดจะพบบ่อน้ำใต้ถ้ำขุดและมีการสร้างพระญาณาคสีขาว เชื่อกันว่าเป็นผู้ทรงศิลป์ ใกล้เคียงพันภพภูมินาคา หันหน้ามาทางพระประธานที่ประดิษฐานอยู่บนยอดเขา วัดป่าภัทรปิยาราม เลือกใช้วิธีการวาดภาพด้วยสี ใช้เทคนิคด้านศิลปะโดยลงพื้นด้วยสีทอง และวาดภาพพุทธประวัติด้วยการลงสีต่างๆ ใช้แสงจากไฟ เพื่อสร้างความสว่างและความน่าสนใจ ดูแล้วไม่น่าเบื่อ น่าสนใจให้กับผู้พบเห็น

ความสำคัญ

เป็นที่สักการบูชาของพุทธศาสนิกชนในจังหวัดลพบุรีและจังหวัดใกล้เคียง ได้เดินทางมาแวะกราบสักการะไหว้ ซึ่งได้ชมพุทธศิลป์ที่วัดป่าภัทรปิยาราม แห่งแรกในประเทศไทย

กลุ่มคนที่ใช้ ประชาชนทั่วไป และพุทธศาสนิกชนในจังหวัดลพบุรี และจังหวัดใกล้เคียง

ลักษณะของวัด

เป็นวัดที่มีป่าไม้ปกคลุมอย่างร่มรื่นล้อมรอบด้วยภูเขา โดยมีช่องเขาอยู่ระหว่างกลางจึงทำให้มีลมพัดผ่านเย็นสบายตลอดปี ในสมัยก่อนที่นี่เป็นเพียงที่พักสงฆ์สำหรับการปฏิบัติธรรมของพระธุดงค์กรรมฐาน โดยมีพระสายปฏิบัติกรรมฐานแวะเวียนมาพักปฏิบัติธรรมอยู่อย่างต่อเนื่องเรื่อยมาเป็นระยะเวลายาวนานกว่า ๕๐ ปี ต่อมา พระนิพนธ์ ชวพันธ์ ได้ยื่นหนังสือขอจัดตั้งเป็นวัดโดยใช้ชื่อว่า “วัดป่าภทรปิยาราม”

สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

เป็นแหล่งท่องเที่ยวสายบุญของจังหวัดลพบุรี และจังหวัดใกล้เคียงเพราะเป็นทางผ่านไปยังจังหวัดสระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง ซึ่งเป็นที่สักการะเคารพบูชาของพุทธศาสนิกชนทั่วไป

สถาปัตยกรรม (ยุคสมัย) ยุครัตนโกสินทร์

การใช้ประโยชน์ในปัจจุบัน

เป็นที่สักการะขอพร เพื่อเป็นกำลังใจในการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชน ซึ่งเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำจังหวัดลพบุรี รวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวสายบุญของจังหวัดลพบุรี และจังหวัดใกล้เคียงเพราะเป็นทางผ่านไปยังจังหวัดสระบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง ซึ่งเป็นที่สักการะเคารพบูชาของพุทธศาสนิกชนทั่วไป ปัจจุบันที่วัดแห่งนี้ เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม วิปัสสนากรรมฐาน ที่เงียบสงบ นอกจากนี้ ยังมีถ้ำซึ่งภายในมีพระพุทธรูปปางฉันทสมอทางเข้าถ้ำจะมีรอยแกะสลักรูปพระพุทธรูปเจ้ากำลังแสดงธรรม มีการทำสีทองและวาดภาพพุทธประวัติ ลงสีอย่างสวยงาม บริเวณบนยอดเขาของถ้ำจะมีพระพุทธรูปนันทวันอัมรินทร์สถิตยตั้งประดิษฐานอยู่ โดยมีบันไดสำหรับเดินขึ้นไปสักการะ บริเวณนี้สามารถดูวิวทิวทัศน์บริเวณโดยรอบได้ โดยสามารถมองเห็นอ่างซับเหล็กได้ชัดเจน

ผู้ครอบครอง/หน่วยงานผู้ดูแล เทศบาลตำบลโคกตูม อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

แนวคิดในการจัดเก็บรักษา

ดำเนินการ ดังนี้

๑. ช่วยกันรักษาให้อยู่ในสภาพเดิม ไม่ขีดเขียนสิ่งใด ๆ ให้สกปรก
๒. บำเพ็ญประโยชน์โดยการช่วยกันทำความสะอาด
๓. การทำความสะอาด เมื่อเดินผ่านวัดหรือ ศาสนสถานควรยกมือไหว้ด้วยความเคารพ

แบบฝึกบันทึกข้อมูล ๒๕ ศาสนสถาน

